

De impact van de beweging ‘Leefbaar Platteland’

Rapport resultaten impactmeting van het programma Leefbaar Platteland en het netwerk
‘Platteland kiest positie’, in opdracht van de provincie Overijssel

Inhoud

• Context	3
• Opgave	4
• Programma	5
• Doelen	6
• Beoogde en gemeten impact	7
• Impact op de initiatiefnemers	8
• Impact op de dorpen en kernen	10
• Impact op de provincie Overijssel	12
• Conclusies	14
• Aanbevelingen	15
• Bijlage 1: onderzoeksanpak	21
• Bijlage 2: uitwerking Impact-Raamwerk	22

Context

Om de kwaliteit van het leven op het platteland te vergroten, bouwt de Provincie Overijssel aan de beweging ‘Leefbaar Platteland’. Onder deze beweging ligt een uitvoeringsprogramma, waarbinnen 3 lijnen te onderscheiden zijn:

- **WETENSCHAP:** De provincie Overijssel heeft 3 wetenschappers gevraagd onderzoek te doen naar het Overijsselse platteland. De vraag aan de 3 wetenschappers was om het Overijsselse platteland vanuit verschillende oogpunten te bezien – vanuit het perspectief van de gemeente, het dorp en de bewoners.
- **NETWERK:** Het Platteland Kiest Positie netwerk is een open netwerk voor alle doeners en denkers die hun buurt, dorp of stad socialer en leefbaarder willen maken. Hier worden bestaande netwerken versterkt, wordt onafhankelijke kennis gedeeld, belangrijke contacten opgedaan en vindt onderlinge inspiratie plaats in de netwerkelementen zoals De Dorpsschool, zomercollege’s en het plattelandsparlement.
- **INITIATIEVEN:** Lokale bewoners, ondernemers en bestuurders worden uitgedaagd om met initiatieven te komen die de leefbaarheid op het platteland vergroten. Er is inmiddels aan 70 initiatieven subsidie toegekend. Deze initiatieven zijn heel breed, denk daarbij aan het in stand houden van (zorg)voorzieningen, creëren van ontmoetingsplekken, bedenken en realiseren van slimme woonconcepten, en natuurontwikkeling.

Opgave

Het platteland kiest positie. Nooit eerder gebeurde er zoveel tegelijk op het platteland. De komende jaren staan er grote opgaven voor de deur, zoals de energietransitie, de bouw van voldoende woningen, veranderingen in de landbouw, ontwikkeling van kwetsbare naar robuuste natuur en behoud van sociale voorzieningen. De provincie ondersteunt initiatiefnemers die werken aan een toekomstbestendig platteland. Inmiddels nadert de provincie het einde van de derde, en tevens laatste, investeringsronde ‘Leefbaar Platteland’. Om die reden heeft het team Leefbaar Platteland behoefte aan zicht op het resultaat. Wat heeft het programma tot nu toe opgeleverd? Welke waarde is toegevoegd in de samenleving? En hoe kan de impact in de toekomst nog worden vergroot?

Dit rapport geeft de resultaten van de impactmeting voor het programma Leefbaar Platteland weer. Het doel van een impactmeting is om de toegevoegde waarde van een aanpak inzichtelijk te maken. Hoe wordt het programma beleefd door betrokkenen? Wat werkt wel en wat werkt niet? Welke onderdelen van het programma dragen het meest bij en hebben dus de meeste impact?

Om tot de impact te komen, werken we met een raamwerk. We stellen eerst de centrale doelstelling van het programma vast en reflecteren op de activiteiten die zijn uitgevoerd om de doelen te bereiken. We geven weer welke doelgroepen bij de uitvoering betrokken zijn en welke middelen geïnvesteerd zijn om de activiteiten uit te voeren. Tot slot kijken we naar de resultaten en de impact van alle inspanningen.

Programma

Met het investeringsvoorstel Leefbaar Platteland wordt voor de coalitieperiode 2020-2023 invulling gegeven aan de provinciale ambitie voor een aanpak leefbaar platteland. Met de aanpak komt de provincie tot een krachtig, zelfbewust en toekomstbestendig platteland. Dat doet de provincie door in te zetten op 3 lijnen:

- **WETENSCHAP.** Een bouwsteen leefbaar platteland en een wetenschappelijk kader ontwikkelen.
- **NETWERK.** Een netwerk leefbaar platteland versterken.
- **INITIATIEVEN.** Een stimuleringsregeling leefbaar platteland uitvoeren.

De centrale doelstelling van het investeringsprogramma Leefbaar Platteland is:

Een krachtig, zelfbewust en toekomstbestendig platteland. Een platteland waar sociale kwaliteit, ruimtelijke kwaliteit en lokale bestuurskracht zich in harmonie tot elkaar verhouden. Dit zijn dorpen die weten hoe ze er nu voor staan en weten wat nodig is om ook in de toekomst leefbaar te zijn. En tot slot dorpen die in staat zijn deze toekomstbestendigheid te realiseren.

Doelen

Om hiertoe te komen, werkt de provincie gelijktijdig aan drie onderliggende doelstellingen.

WETENSCHAP

Bewustwording creëren over het nut en de noodzaak van een leefbaar platteland en **kennis en methodieken** verzamelen over dat wat er nodig is om te komen tot een toekomstbestendig platteland.

NETWERK

Het uitbreiden en versterken van **bestaande netwerken** om zodoende relevante plekken te realiseren waar mensen hun kennis en kunde over leefbaarheid op het platteland kunnen ophalen

INITIATIEVEN

Lokale partijen in staat stellen een positie te kiezen om daarmee te **bouwen aan een toekomstbestendig platteland**.

Om meer inzicht te krijgen in de activiteiten die zijn uitgevoerd om bovenstaande doelen te behalen, welke doelgroepen daarbij betrokken zijn, welke middelen zijn geïnvesteerd en welke (eerste) resultaten kunnen worden gedeeld, wordt verwezen naar [Bijlage 2](#).

Beoogde en gemeten impact

Met het programma Leefbaar Platteland beoogt de provincie Overijssel de volgende impact te realiseren:

1. Een platteland dat weet hoe ze er nu voor staat (bewustwording).
2. Een platteland dat weet wat nodig is om ook in de toekomst leefbaar te zijn (visievorming).
3. Een platteland dat in staat is om deze toekomstbestendigheid te realiseren (handelingsperspectief).

Om de daadwerkelijk gemaakte impact in beeld te brengen, is kwalitatief onderzoek uitgevoerd. Door middel van 13 diepte interviews met diverse betrokkenen en aanvullend deskresearch, is impact gemeten op 3 niveaus: bij initiatiefnemers zelf, in Overijsselse dorpen en kernen en voor de provincie Overijssel als organisatie. We leggen de gemeten impact in de analyse hieronder naast de beoogde impact en brengen in kaart wat het effect tot nu toe is geweest van het programma Leefbaar Platteland.

Impact op de initiatiefnemers

Initiatiefnemers voelen zich door de ondersteuning en bijdrage van de provincie Overijssel gehoord en gesteund, waardoor het zelfvertrouwen en handelingsvermogen van initiatiefnemers is vergroot.

Uit gesprekken met initiatiefnemers blijkt dat de provincie Overijssel met het programma Leefbaar Platteland aansluit op dat wat inwoners van Overijssel kenmerkt: de wil om actief bij te dragen aan de eigen, directe omgeving. In meerdere gevallen stonden dorpsinitiatieven al in de steigers, maar ontbrak het aan structuur, toekomstperspectief en handelingsvermogen om gemaakte plannen daadwerkelijk te realiseren. In de meeste gevallen is de bijdrage van de provincie Overijssel in kennis en middelen onmisbaar geweest om plannen naar een volgende fase te brengen.

Initiatiefnemers onderscheiden daarbij de volgende voorwaarden voor succes:

- Mogelijkheid om kennis te vergaren of in te huren om trajecten van onderop vorm te geven en gefaseerd uit te kunnen voeren.
- Mogelijkheid om het netwerk van de provincie Overijssel in te zetten om in contact te komen met de juiste organisatie en partijen.
- Mogelijkheid om te putten uit de ervaringen van goede voorbeelden elders uit Overijssel.

“Zonder de provincie Overijssel hadden we dit nooit kunnen bereiken. Door de provincie hebben we onderzoek kunnen uitvoeren naar wat ons dorp echt nodig heeft en zo scenario’s kunnen samenstellen. Binnenkort gaan we hierover beslissen met alle inwoners van het dorp. Het is echt iets van ons geworden. De ondersteuning die we kregen van de gedeputeerde en zijn team heeft erg geholpen.”

“Door de bijdrage van de provincie Overijssel heeft ons dorp nu een gezondheidscentrum. Daardoor is het er echt leefbaarder op geworden. De provincie is een partij die luistert naar de ondernemer en de mens. Die dorpen niet wil laten uitsterven en aantrekkelijk wil maken voor iedereen.”

Impact op de dorpen en kernen

De leefbaarheid in dorpen en kernen is toegenomen door de ondersteuning van 70 initiatieven in de proces- of realisatiefase. Elke geïnvesteerde euro van de provincie wordt ten minste verdubbeld en in sommige gevallen zelfs verdriedubbeld door de aanvullende financiering die nodig is om de plannen te realiseren.

Uit gesprekken met kennisinstellingen, wethouders, burgemeesters en initiatiefnemers blijkt het effect van het programma Leefbaar Platteland. Betrokkenen zien dorpsvisies tot stand komen en plannen gerealiseerd worden. De bijdrage van de provincie Overijssel wordt door iedereen als noodzakelijk beschouwd. Niet alleen in de rol van financier, maar net zo belangrijk blijkt de rol van aanjager, verbinder en kennisdeler. Initiatiefnemers, kennisinstellingen en bestuurders waarderen de betrokkenheid van de gedeputeerde Roy de Witte. Zijn inzet en zichtbaarheid levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de dorpen en kernen. Door zich op te stellen als aanjager en partijen met elkaar te verbinden (waar dat relevant is), komen plannen sneller in de uitvoeringsfase. Dit resulteert in dorpen en kernen die nieuwe voorzieningen mogen toevoegen aan het aanbod, waardoor inwoners gelukkiger en gezonder zijn, er langer (kunnen) blijven wonen en tevens nieuwe inwoners aantrekt. Bovendien zorgt de aanpak van onderop ervoor dat de sociale kwaliteit in de dorpen en kernen erop vooruitgaat. Het ‘samen de schouders eronder zetten’ draagt bij aan sociale cohesie in de dorpen en kernen en zorgt ervoor dat inwoners elkaar beter weten te vinden en naar elkaar omkijken.

“Het programma sluit heel erg aan bij de wens van Overijsselaars om zelf dingen te doen: dit zijn echte aanpakkers, we hebben veel vrijwilligers en mensen zijn bereid veel te doen voor hun eigen dorp. Op deze manier kan je dus heel veel mogelijk maken met een kleine bijdrage.”

“De provincie is niets te vroeg begonnen met het programma Leefbaar Platteland. De druk op het platteland wordt alleen maar groter. De vergrijzing zet verder door. De strijd om ruimte wordt groter. Het is dan heel bepalend hoe je met elkaar omgaat. Leefbaarheid is meer dan alleen elkaar kennen en zorg hebben voor elkaar. De ruimte in de dorpen moet niet komen te vervallen en de voorzieningen moeten op niveau blijven, anders trekt het alsnog leeg.”

Impact op de provincie Overijssel

Het platteland weet wat ervoor nodig is om toekomstbestendig te zijn. Er is een gedeeld beeld ontstaan van de uitdagingen op het platteland, maar ook welke kansen het platteland biedt. Er is een gedeeld gevoel van noodzaak en urgentie, dat vraagt om een integrale aanpak. Binnen de provincie Overijssel als overheidsorgaan is het belang van een integrale gebiedsgerichte aanpak zichtbaar.

Uit de gesprekken met bestuurders van de provincie Overijssel en Overijsselse gemeenten blijkt dat het programma Leefbaar Platteland door de pijlers 'wetenschap' en 'netwerk' hebben bijgedragen aan het creëren van een gedeeld beeld over uitdagingen en kansen op het platteland. Alle betrokkenen die gesproken zijn in het kader van dit onderzoek geven aan dat het noodzakelijk is dat in het leefbaar houden van het platteland geïnvesteerd wordt en geven daarbij tevens aan dat een integrale, gebiedsgerichte aanpak daarbij het meest passend is. Betrokkenen zien het programma Leefbaar Platteland als een voorzichtige stap richting een integrale benadering. De provincie Overijssel wordt daar om gewaardeerd, hoewel tevens wordt aangegeven dat de integraliteit in de toekomst versterkt moet worden om de grote opgaven in het plattelandsgebied aan te pakken. Het stimuleren van initiatiefnemers om na te denken over een brede dorpsvisie, waarbinnen specifieke projecten worden gerealiseerd, draagt bij aan de integrale benadering van de ontwikkeling van het platteland. Als belangrijke voorwaarde voor succes wordt daarbij aangemerkt dat ook provincie en gemeenten in deze integrale aanpak mee kunnen in het ondersteunen van projecten en bovendien daarin de samenwerking onderling (blijven) opzoeken.

“Het programma Leefbaar Platteland is noodzakelijk omdat dit de enige werkwijze is waardoor je inwoners nog het gevoel kan geven dat de overheid er voor hen is!”

“In de samenleving zit veel energie die je als bestuurder kan benutten, maar dan moet je wel de wil en de durf hebben het proces af en toe los te laten. Want participatie laat zich lastig sturen. Het is goed om te zien dat de provincie met dit programma de energie volgt.”

Conclusies

We zetten hieronder de belangrijkste conclusies van het onderzoek op een rij.

- We zien dat het programma Leefbaar Platteland door middel van haar activiteiten een bijdrage heeft geleverd aan het vergaren van kennis en kunde, het realiseren van verbinding en het ondersteunen van ideeën om het platteland te versterken.
- De rol van de provincie Overijssel is in de ontwikkeling van het plattelandsgebied belangrijk, met name als het gaat om het aanjagen van burgerinitiatieven en het (helpen) realiseren van plannen door het aandragen van kennis, ervaring, netwerk en middelen.
- Het programma Leefbaar Platteland realiseert impact op de initiatiefnemers, op de dorpen en kernen en op de provincie Overijssel als geheel, alsmede binnen het overheidsorgaan de provincie Overijssel zelf.
 - Initiatiefnemers voelen zich door de ondersteuning en bijdrage van de provincie Overijssel gehoord en gesteund, waardoor het zelfvertrouwen en handelingsvermogen van initiatiefnemers is vergroot.
 - De leefbaarheid in dorpen en kernen is toegenomen door de ondersteuning van 70 initiatieven in de proces- of realisatiefase. Elke geïnvesteerde euro van de provincie wordt ten minste verdubbeld en in sommige gevallen zelfs verdriedubbeld door de aanvullende financiering die nodig is om de plannen te realiseren.
 - Het platteland weet wat ervoor nodig is om toekomstbestendig te zijn. Er is een gedeeld beeld ontstaan van de uitdagingen op het platteland, maar ook welke kansen het platteland biedt. Er is een gedeeld gevoel van noodzaak en urgentie, dat vraagt om een integrale aanpak. Binnen de provincie Overijssel als overheidsorgaan is het belang van een integrale gebiedsgerichte aanpak zichtbaar.

Aanbevelingen (1)

Op basis van de gevoerde gesprekken met betrokkenen zijn een aantal aanbevelingen naar voren gekomen om de impact van het programma Leefbaar Platteland in de toekomst te vergroten.

1. Samenwerking

Betrokkenen benadrukken het belang van één overheid. Samenwerking vanuit de provincie met de decentrale overheid is in het belang van de initiatiefnemers, die voor het slagen van een project afhankelijk zijn van meerdere belanghebbende partijen. Daarin zou ook het samenspel met andere betrokkenen, zoals netwerk- en kennisorganisaties of het Europese LEADER-programma, beter geanalyseerd kunnen worden. Betrokkenen geven aan dat bij andere organisaties veel kennis, ervaring en relevante netwerken zit, die momenteel niet (volledig) worden benut. Het verdient aanbeveling om als provincie steviger in te zetten op onderlinge samenwerking en daarin gebruik te maken van de kennis die al aanwezig is in het veld. Om die reden heeft de provincie inmiddels al besloten dat bij huidige aanvragen de betrokkenheid van de betreffende gemeente een voorwaarde is.

2. Integrale aanpak

Een gebiedsgerichte aanpak waarbij een integrale benadering van de toekomst van het platteland centraal staat, blijkt een belangrijke voorwaarde voor succes. Betrokkenen geven aan het te waarderen dat de integraliteit in het programma is gewaarborgd, maar zien dit in de toekomst graag breder getrokken binnen de provincie Overijssel. Op dit moment beoordelen de betrokkenen het programma Leefbaar Platteland als een losstaand programma en een uitzondering als het gaat om een integrale aanpak van onderop.

”Beleid moet je goed afstemmen met elkaar. Dat vraagt iets van de houding en het gedrag van onze overheden. Provincie zou meer moeten samenwerken met de gemeenten. Als het samenspel klopt, dan profiteren de inwoners daarvan.”

“Zorg dat je de maatschappelijke organisaties nog beter benut. Die hebben de kennis en het netwerk. De uitdaging nu is dat je niet alleen maar dezelfde personen aantrekt, maar er voor iedereen kan zijn. Het team Leefbaar Platteland wil het nog te veel zelf doen, binnen de kaders van de provincie. En dat terwijl ze al druk genoeg zijn.”

Aanbevelingen (2)

3. Kennis op maat

Hoewel in de afgelopen periode het vergaren van kennis rondom het thema 'leefbaar platteland' belangrijk is gebleken, raden betrokkenen aan de komende periode steviger in te zetten op het ondersteunen van initiatieven door middel van maatwerk. Initiatiefnemers geven aan dat elk initiatief weer anders is, en om specifieke kennis vraagt.

4. Netwerk deels uitbesteden

De provincie Overijssel is de afgelopen periode een belangrijke aanjager geweest in het realiseren van een provinciebreed netwerk rondom het thema 'leefbaar platteland'. Voor de komende periode verdient het aanbeveling deze taak deels uit te besteden aan een partij uit de sector, zodat ook dit onderdeel nog meer van onderop kan groeien en zo aansluiting blijft houden op dat wat de inwoners van Overijssel nodig hebben. Op die manier zou de komende periode meer gericht kunnen zijn op het ontsluiten van netwerken die op dit moment nog niet in beeld zijn voor de provincie Overijssel, maar die al wel bekend zijn bij netwerkorganisaties uit de sector zelf.

“Het programma Leefbaar Platteland mag nog meer verbonden worden aan de grotere ontwikkelingen in Overijssel. Leefbaarheid heeft te maken met economie, infrastructuur, verbindingen, energie, etcetera. Het heeft dus echt te maken met de grotere vragen waar de provincie mee bezig is.”

“De initiatieven die nu worden ondersteund zijn mooi en nobel. De vraag is wel of deze initiatieven echt cruciaal zijn als het gaat om het versterken van het platteland. Door beleidsmatig stevigere verbindingen te leggen met andere terreinen, kan de impact worden vergroot.”

Aanbevelingen (3)

5. Continuïteit

Betrokkenen benadrukken het belang van continuïteit en geduld. Initiatieven kosten veel tijd en komen langzaam van de grond. Daarom is het van belang het programma voor meerdere jaren te kunnen aanbieden en de plannen die nu van de grond komen in de toekomst financieel te kunnen ondersteunen in de realisatiefase.

6. Houding en gedrag

Een betrokken en flexibele overheid is een belangrijke voorwaarde voor succes. Omdat elke situatie uniek is en vraagt om een andere vorm van ondersteuning, is het van belang dat de overheid flexibel kan ondersteunen in verschillende fases van projecten. Een provincie die gedurende het gehele project blijft participeren, is door initiatiefnemers als bijzonder waardevol ervaren. Initiatiefnemers zien de provincie Overijssel als een overheid die altijd bereikbaar is en constructief kan en wil meedenken.

“Als het programma Leefbaar Platteland moet stoppen, dan zou dat een verarming zijn van het sociale profiel van Overijssel. Dan doe je het DNA van Overijssel te kort. Alles is zo relatiegericht in het Oosten van het land. Daar moet je op inspelen en dat versterken.”

“Het programma Leefbaar Platteland staat of valt met een bestuurder die ervoor wilt gaan en waarbij de werkwijze van onderop in het DNA zit. Dit is het besturen van de toekomst: het loslaten en participeren als overheid. Echt overheidsparticipatie dus!”

Bijlage 1: onderzoeksaanpak

De impactmeting programma Leefbaar Platteland is in 2 fases uitgevoerd.

Fase 1: Impact-Raamwerk

Voor het uitvoering van de impactmeting is gewerkt met een Impact-Raamwerk. Het raamwerk helpt om grip te krijgen op doelen, activiteiten, doelgroepen, middelen resultaten en impact. Aan de hand van deskresearch en een interne sessie met het team Leefbaar Platteland van de provincie Overijssel zijn de drie centrale doelstellingen geformuleerd en is overzicht gecreëerd in de uitgevoerde activiteiten, betrokken doelgroepen, ingezette middelen en eerste resultaten. Op basis van deze informatie kon in overleg met de provincie Overijssel een selectie worden gemaakt van te spreken personen en een gespreksleidraad voor de interviews opgesteld worden.

Fase 2: Veldwerk en analyse

De tweede fase stond in het teken van kwalitatief onderzoek door middel van 1-op-1 diepte-interviews met in totaal 12 betrokkenen en het analyseren van de opgehaalde resultaten. Er zijn gesprekken gevoerd met initiatiefnemers, wethouders, burgemeesters, kennis- en netwerkorganisaties, leden van Provinciale Staten en de gedeputeerde Roy de Witte.

Bijlage 2: uitwerking Impact-Raamwerk

De impactmeting start met het uitwerken van het Impact-Raamwerk. Naast het formuleren van de centrale doelstellingen, zoals hierboven in het rapport zijn weergegeven, zijn activiteiten, doelgroepen, middelen en resultaten op een rij gezet. In deze bijlage werken we die onderdelen verder uit.

Doelen	Activiteiten	Doelgroepen	Middelen	Resultaten	Impact

Activiteiten (1)

De activiteiten komen voort uit de 3 doelstellingen van het programma en worden aangevuld met activiteiten ten behoeve van de zichtbaarheid. We geven de belangrijkste activiteiten per doel weer.

WETENSCHAP

- Wetenschappelijk essay: Toekomstkracht Leefbaar Platteland
- Dorpendatabase: situatie van dorpen in kaart gebracht (Gert Jan Hospers)
- Visie Platteland 2040 (Bertina Bock)
- Routekaart informatiepositie: hoe vertrekken overheid en lokale initiatieven vanuit dezelfde informatiepositie (Koen Salemink)
- Columns leefbaar platteland (Gert Jan Hospers)
- Pamflet Dorpsschool / Platteland kiest positie (Koen Salemink)
- Podcastserie Platteland kiest positie met tips van lokale initiatiefnemers
- Ondersteuning initiatieven met kennis en kunde vanuit OVKK (belangenbehartiger van Overijssels platteland) en vanuit team Leefbaar Platteland van de provincie Overijssel

Activiteiten (2)

NETWERK

- Netwerkdiners
- Online talkshow
- Presentatie op landelijke Dorpenfestival (BZK)
- Bijeenkomsten met het netwerk, waaronder i.s.m. OVKK
- Zomercolleges van wetenschappers
- Tafelgast Landelijke LEADER-dag
- Dorpsschool (6x)
- Bestuurlijke en ambtelijke bijeenkomsten 'Platteland kiest positie paper'
- Plattelandsparlement i.s.m. OVKK
- Doorlopende werkbezoeken gedeputeerde + team

Activiteiten (3)

INITIATIEVEN

- Ondersteuning aan 70 lokale initiatieven

ZICHTBAARHEID

- Plattelandologisch Instituut – aflevering Noaberschap
- Maand van Platteland – intern provincie Overijssel
- Website Samenvoorelkaar.nl
- Huis-aan-huis magazine Jij & Platteland
- Interne dorpschool – intern provincie Overijssel
- Inspiratiemagazine, waarvan deze impactmeting onderdeel zal worden

Doelgroepen

Direct betrokkenen

- Inwoners
- Bedrijfsleven
- Onderwijsinstellingen
- Kennisinstellingen
- Overijsselse gemeenten
- Stichtingen
- Verenigingen
- Kerkgenootschappen
- Wetenschappers

Belanghebbenden

- Studio Vers Bestuur
- Sociale Kwaliteit
- Ruimte, Wonen, (Binnen)steden en Retail
- Cultuur & Erfgoed
- Provinciale Staten
- Gedeputeerde Staten
- Gebiedsgerichte aanpak (GGA)
- Centraal Management Team (CMT)

Partners op afstand

- Omliggende provincies
- VNG
- IPO
- PIO-gemeenten
- Rijk
- Europa

Middelen

De beschikbare middelen zijn als volgt onderverdeeld:

WETENSCHAP: Het opstellen en uitvoeren van de aanpak Leefbaar Platteland inclusief een Wetenschappelijk kader opstellen.

Beschikbaar: €0,45 miljoen

NETWERK: Het Netwerk Leefbaar Platteland.

Beschikbaar: €0,3 miljoen

INITIATIEVEN: Een stimuleringsregeling Leefbaar Platteland

Beschikbaar: €3 miljoen

De activiteiten die vallen onder het realiseren van meer zichtbaarheid voor het programma, worden uit ‘wetenschap’ of ‘netwerk’ gedekt.

Resultaten

WETENSCHAP: wetenschap en initiatiefnemers met elkaar in gesprek

- Essaybundel 'Platteland kiest positie'
- Dorpsschool als instrument
- Dorpendatabase als methodiek
- Podcastserie 'Platteland kiest positie'

NETWERK: netwerk en zichtbaarheid vergroot

- Opname programma aflevering 'Noaberschap'
- Archief van inspirerende voorbeelden op Samenvoorelkaar.nl
- Netwerk Leefbaar Platteland

INITIATIEVEN: actieve rol op het platteland levert aansprekende initiatieven op

- 70 initiatieven ondersteunt